
 Trøndelag høgere yrkesfagskole		 Trøndelag høgere yrkesfagskole		Dok.id.: 1.3.4
Årsaksanalyse - rotårsaksanalyse				Vedlegg
Utgave: 0.00	Skrevet av: Hans Tore Mikkelsen	Gjelder fra: 10.02.2023	Godkjent av: Ikke styrt	Sidenr: 1 av 2

Årsaksanalyser

Folkhelseinstituttet (FHI) beskriver rotårsaksanalyse¹ som en systematisk metode for å identifisere underliggende årsaker til en uønsket hendelse.

DNV peker på at systematisk gjennomføring av rotårsaksanalyser vil kunne bidra til at man får en god forståelse for årsakene til uønskede hendelser og avvik. Ut fra funn av rotårsaker vurderer man alternative, korrektive tiltak som reduserer sannsynligheten for at hendelsen gjentar seg, og gjennom dette fungere som et verktøy til forbedring.

Rotårsaksanalyser sidestilles gjerne med å spørre 5x hvorfor for å finne den bakenforliggende eller de bakenforliggende årsakene til en uønsket hendelse, personskaade, avvik e.l.

1 Hvorfor oppsto hendelsen?

Hvert neste spørsmål om «hvorfor» refererer til svar på forrige spørsmål.

Svar 1.1 - Hvorfor?	} Hvert neste spørsmål referer til svar på forrige spørsmål!
Svar 1.2 - Hvorfor?	
...	
Svar 1.4 - Hvorfor?	

Til slutt bør man ha definert rotårsaken eller rotårsakene og vurdere/lage tiltak. OBS! Man kan komme frem til rotårsaken før man har stilt spørsmålet om hvorfor 5 ganger.

I kompliserte tilfeller, f.eks. i forbindelse med ulykkesgranskning, kan det være aktuelt å bruke fiskebensdiagram (Ishikawa-diagram) eller tankekart som verktøy knyttet til rotårsaksanalysen.

Hovedansvaret for forbedringsarbeider ved THYF ligger hos ledelsen, men ansatte ved THYF har en plikt til å medvirke ved gjennomføring av forbedringsarbeider.

EKSEMPEL

Omtalen av rot-årsaksanalyse produsert av KIWA gir deg en beskrivelse av 1) hva en «rotårsak» er, 2) bakenforliggende årsaker til en hendelse 3) hvorfor man gjør rotårsaksanalyser og beskriver 4) systematikken rundt utførelse av en slik analyse.

En video produsert av Universitetssykehuset Nord-Norge viser på et enkelt vis hvordan man kan gjennomføre en rotårsaksanalyse, se referanselisten.

REFERANSER

FHI (2021) Rotårsaksanalyse - et verktøy til forbedringsarbeid. Lenke: <https://www.fhi.no/sv/forebygging-i-helsetjenesten/smittevern-i-institusjoner/rotarsaksanalyse/>

DNV. Årsaksanalyse som internt forbedringsverktøy. Lenke: <https://www.dnv.no/training/arsaksanalyse-som-internt-forbedringsverktoy-213599>

UNN (2022) Finn den virkelige årsaken med «5x hvorfor» Lenke: <https://unn.no/finn-den-virkelige-arsaken-med-5-x-hvorfor>

KIWA: Rotårsaksanalyse. Lenke: <https://www.youtube.com/watch?v=h3hQIP6SmcY>

¹ Rotårsaksanalyse (eng.: root cause analysis) = hendelsesanalyse

Kryssreferanser

Eksterne referanser